

Maltos kavos tyrimai

Ataskaita apie išsamius kokybės tyrimus
keturiose Europos rinkose

Pristatome Europos Komisijos finansuojamo projekto - „Tas pats, bet kitoks – ar maistas Baltijos regione skiriasi nuo to, ką valgo Vakarų Europos vartotojai?“ ataskaitą.

Projektą įgyvendina vartotojų organizacijų konsorciumas, kurį koordinuoja Lenkijos Vartotojų fondas. Projekto partneriai - Lietuvos Nacionalinė vartotojų konfederacija, Latvijos nacionalinė vartotojų teisių gynimo asociacija ir Lenkijos Sodininkystės ir daržininkystės institutas – Nacionalinis tyrimų institutas. 2021 metų gegužę atlikome išsamius juodosios arbatos maišelių ir maltos kavos, įsigytos keturiose rinkose: Lenkijos, Lietuvos, Latvijos ir Vokietijos, laboratorinius ir juslinius tyrimus. Tikrinome ar egzistuoja dvigubos kokybės problema tarp šalių, kuriose buvo pirktos patikrintos kavos ir arbatos.

Su kavos ir arbatos kokybės tyrimų rezultatais vartotojai gali susipažinti mūsų interneto svetainėse pateiktose ataskaitose.

Aktyvūs vartotojai taip pat raginami atsisiųsti mūsų mobiliąją programėlę, kuri leidžia pranešti apie nesąžiningą komercinę praktiką.

Prašome siųsti komentarus apie ataskaitą: konfederacija@vartotojai.eu

Varšuva, Vilnius, Ryga, 2021 m. gruodžio mėn.

TEISINIS ĮSPĖJIMAS:

© Ši ataskaita yra saugoma autorių teisių. Jis skirtas tik individualiam naudojimui. Bet koks visos ar dalies ataskaitos arba čia esančios informacijos komercinis naudojimas be raštiško leidėjo sutikimo yra draudžiamas. Neteisėtas ataskaitos naudojimas sukels teisinės pasekmės. Į ataskaitą įtrauktų gaminių nuotraukos yra paimtos iš viešai internete prieinamos medžiagos, taip pat iš nuosavų išteklių ir įtrauktos į ataskaitą tik informaciniais tikslais.

Grafinis dizainas: Piotr Świderek

Sudėtis: Magda Warszawa

Fundacja Konsumentów
[Foundation of Consumers, FK]
www.konsumenci.org

Nacionaline Vartotoju Konfederacija
[National Consumer Confederation, NVK]
www.vartotojai.eu

Latvijas Pateretāju Interesu
Aizstavības Asociacija
[Latvian National Association
for Consumer Protection, LPIAA]
www.pateretajs.lv

Institut Ogrodnictwa
– Państwowy Instytut Badawczy
[National Institute of Horticultural
Research]
www.inhort.pl/en

Turinys

Įžanga.....	4
1. Ištirti produktai	5
2. Kokybės reitingas.....	7
Ką ir kaip tikrinome?	7
Kaip įvertinome tirtos kavos kokybę?.....	8
Tyrimų išvados.....	10
Kavos kokybės reitingas.....	13
Bonusas – kiek kofeino yra mūsų kavoje?.....	17
3. Dviguba kokybė	19
Tirti produktai	19
Ką ir kaip tikrinome?	20
Tyrimų rezultatai	21
Ar ta pati kava skiriasi? Galutinis kokybės įvertinimas ..	24
Ataskaitos rengimo autoriai	27

Projektas „Tas pats, bet skirtingas – ar maistas Baltijos regione skiriasi nuo to, ką valgo Vakarų Europos vartotojai?“ finansuoja Europos Komisija (2014–2020 m. Vartotojų programa).

Šios ataskaitos turinys atspindi autorių nuomones ir yra visiškai jų atsakomybė. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šios ataskaitos naudojimo.

„Same but different“ project has received funding from the European Union's Consumer Programme under grant agreement No 951689.

Ižanga

Kviečiame susipažinti su ataskaita, kurią parengė nevyriausybinių vartotojų organizacijos: Lenkijos Vartotojų fondas (projekto vadovas), Lietuvos Nacionalinė vartotojų konfederacija, Latvijos nacionalinė vartotojų teisių gynimo asociacija ir Sodininkystės ir daržininkystės institutas/ Nacionaliniu tyrimų institutas iš Skierniewice.

Ataskaitoje pateikiame 19 skirtingų prekės ženklų maltos kavos, pirktos Lenkijoje, Lietuvoje, Latvijoje ir Vokietijoje, tyrimų rezultatus.

Kokia jų kokybė? Ar juose yra pesticidų ar sunkiųjų metalų likučių? Kurioje kavoje yra daugiau kofeino ir kitų pageidaujamų fenolio junginių? Atsakymus į šiuos klausimus rasite pirmoje mūsų pranešimo dalyje.

O jei norite sužinoti, ar kava, kurią perkate Vokietijoje, skiriasi nuo tos, kurią perkate Latvijoje, ar kava, kurią perkate Lenkijoje, skiriasi nuo tos, kurią perkate Lietuvoje, būtinai pasižiūrėkite į antrąją dalį, kurioje aptariame tirtų kavų dvigubos kokybės temą.

Testuojame maisto produktus, nes norime žinoti jų kokybę ir ar jie yra saugūs. Taip pat norime patikrinti, ar gamintojai ir mažmenininkai sąžiningai reklamuoja savo gaminius ir ar pateikia mums patikimą informaciją.

Skelbdami tyrimo rezultatus norime paskatinti gamintojus kelti savo standartus ir sudaryti sąlygas vartotojams lengviau priimti pagrįstus sprendimus.

1. Ištirti produktai

Mūsų šalių vartotojai dažniausiai lygina perkamus gaminius su to paties prekės ženklo prekėmis, esančiais Vokietijos rinkoje. Dėl šios priežasties produktai tyrimui buvo atrinkti patikrinus, kokios kavos yra parduotuvėse Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje (t.y. šalyse, kuriose veikia mūsų organizacijos) ir Vokietijoje.

Visi produktai buvo perkami parduotuvėse (stacionariai arba internetu). Kiekiai kiekvienoje tirtoje rinkoje buvo vienodi. Tada tinkamai apsaugoti ir užkoduoti mėginiai buvo išsiųsti į laboratoriją.

Atrinkome populiariausias kavas, taip pat tas, kurios parduodamos kaip „eko“, „bio“ ar „ekologiška“, kad patikrintume ar jų kokybė prilygsta populiarių prekių ženklų kokybei.

Tyrimui mes išbandėme 19 skirtingų prekių ženklų maltos kavos, o kadangi daugumą jų buvo galima įsigyti keliose šalyse, iš viso buvo ištirta 40 produktų.

Penki iš jų buvo prieinami visose keturiose rinkose. Kai kurias galėjome įsigyti trijose, dviejose arba tik vienoje rinkoje (tai daugiausia yra „ekologiškos“ kavos).

Kokie produktai buvo tirti

	D	LT	LV	PL
Bio Village				
Dallmayr Prodomo				
Dallmayr Classic				
Ica I Love Eco Intensive				
Ica I Love Eco Elegant				
Ikea Patar Mellan Rostat Caffè				
Jacobs Krönung				
Kimbo Aroma Gold				
Lavazza Quality Oro				
Merrild In-Cup				
MK Cafe Premium				
Mövenpick Der Himmlische				
Naturela				
Paulig Classic				
Sati Bio				
Tchibo Exclusive				
Tchibo Family				
Woseba				

2. Kokybės reitingas

Ką ir kaip tikrinome?

- Pirmiausia patikrinome tikrąjį visų 40 gaminių svorį, kad įsitikintume, ar gamintojų etiketėse pateiktos deklaracijos yra teisingos.
- Tada laboratorijoje atlikome dviejų tipų tyrimus: cheminius ir juslinius tyrimus (ekspertinis vertinimas).
- Cheminiai bandymai buvo atlikti taikant akredituotus metodus pagal atitinkamus ES etaloninių laboratorijų standartus ir gaires. Patikrinome ar kavoje nėra pesticidų (vienas iš 502 junginių, įskaitant glifosatą) ar sunkiųjų metalų (vienas iš keturių: arsenas, švinas, kadmis ir gyvsidabris) likučių, galinčių kelti pavojų mūsų saugumui.
- Taip pat nustatėme pageidaujamų polifenolinių junginių ir kofeino kiekį kavoje.
- Vykdamt juslinį tyrimą, kavą laboratorijoje įvertino ekspertų grupė, o kiekvienos iš 40 mūsų tirtų maltų kavos rūšių jusliniam vertinimui buvo naudojamas ISO reikalavimus atitinkantis sensorinio profiliavimo metodas (QDA).
- Visų tyrimų rezultatai buvo aprašyti kiekvieno mėginio atskiroje ataskaitoje, labai tiksliai ir įtraukiant tokius duomenis kaip pirkimo vieta ir data, partijos numeris ir tyrimo data.

Kaip įvertinome tirtos kavos kokybę?

Iš laboratorijoje gautus cheminių ir juslinių tyrimų rezultatus įvertinome pagal šiuos vartotojų kriterijus:

Pirmiausia, kaip vartotojai, žinome, kad kava turi būti gero aromato ir skonio. Todėl kavą juslinio profiliavimo metodu vertino 24 ekspertai skalėje nuo 0 iki 10, o jų balų vidurkis atspindi bendrą juslinį įvertinimą. Kiekvienas mėginys (t. y. 5,5 g maltos kavos 100 ml vandens) buvo virinamas tokiu pačiu būdu 8 minutes. Koduoti kavos virimo pavyzdžiai diskusijos dalyviams buvo patiekti atsitiktine tvarka porcelianiniuose puodeliuose. Tikime, kad geras skonis ir aromatas pagerina kavos kokybę.

Juslinis kokybės profilio įvertinimas	Kavos kokybę įvertinome 5 (★★★★★), jei jos juslinis įvertinimas buvo didesnis nei 7.
Galutinis poveikis kokybės vertinimas: 50%	Kuo didesnis balas, tuo geriau ***** ≥ 7.0 **** ≥ 6.5 *** ≥ 5.5 ** ≥ 4.5 * > 4.0

Antra, apie kavos kokybę pirmiausia sprendžiama pagal kofeino ir kitų fenolinių junginių kiekį, ypač teigiamų rūgščių, tokių kaip chlorogeno rūgštis, kuri pasižymi stipriomis antioksidacinėmis savybėmis ir mažina gliukozės pasisavinimą, o tai svarbu, pavyzdžiui, diabetikams. Manome, kad fenolinių junginių buvimas pagerina kavos kokybę.

Iš viso fenoliniai junginiai	Kavos kokybę įvertinome 5-iomis žvaigždutėmis (★★★★★), jei fenolio junginių kiekis mėginyje buvo didesnis nei 120 mg/100 ml kavos virimo.
Galutinis poveikis kokybės vertinimas: 30%	Kuo didesnis kiekis, tuo didesnis balas ***** ≥ 120 mg/100ml **** ≥ 100 mg/100ml *** ≥ 80 mg/100ml ** ≥ 60 mg/100 ml > *

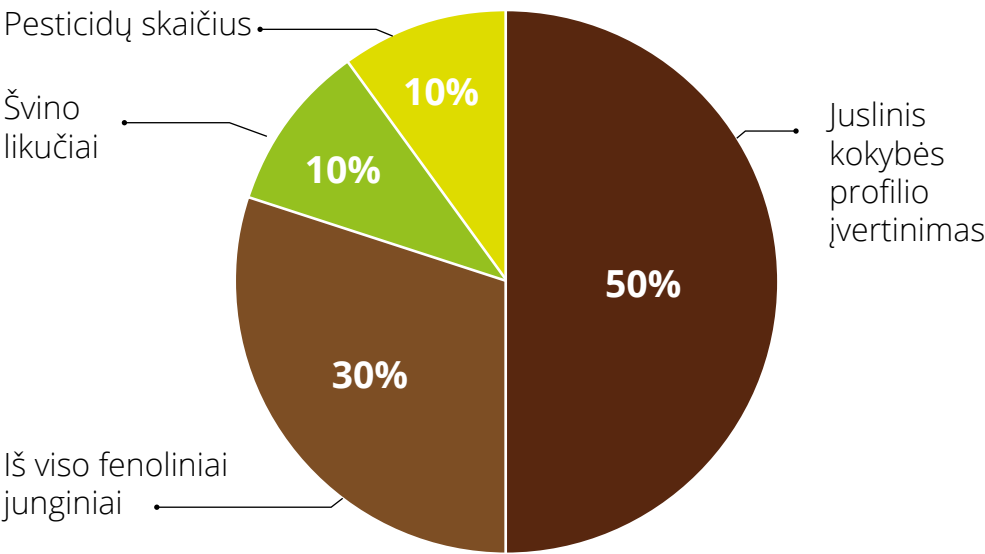
Trečia, manome, kad sunkiųjų metalų likučiai, įskaitant šviną, mažina kavos kokybę. Nors teisės aktai nenurodo didžiausio leistino švino kiekio kavoje, tačiau tirtuose mėginiuose skiriasi šių likučių kiekis, kuris gali būti vienas iš vartotojų atrankos kriterijų.

Kavos kokybę įvertinome 5 (★★★★★), jei švino likutis mėginyje buvo mažesnis nei 0,01 mg/kg kavos.	švino likučiai
Kuo mažiau likučių, tuo didesnis balas **** ≤ 0.01 mg/kg **** ≤ 0.02 mg/kg *** ≤ 0.03 mg/kg ** ≤ 0.04 mg/kg * ≤ 0.05 mg/kg	Galutinis poveikis kokybės vertinimas: 10%

Ketvirta, mes priėmėme principą, kad viršijus pesticidų kiekį, produktas pašalinamas iš tolesnių tyrimų. Kai kuriuose tirtuose mėginiuose aptiko nedidelius kelių pesticidų kiekius, o visuose – ditiokarbamatų likučių (plačiau apie tai rasite skyriuje, kuriame aptariami tyrimų rezultatai). Kavoje aptikti pesticidų likučiai neviršijo didžiausių leidžiamų kiekių. Tačiau manome, kad kuo daugiau skirtingų pesticidų kavoje, tuo prastesnė jos kokybė.

Kavos kokybę įvertinome 5 (★★★★★), jei mėginyje buvo ne daugiau kaip vienas pesticidas.	pesticidai
Kuo mažesnis pesticidų kiekis, tuo didesnis balas ***** = 1 **** = 2 *** = 3 ** = 4 * = 5	Galutinis poveikis kokybės vertinimas: 10%

Galutinis poveikis kokybės vertinimas

Tyrimų išvados

PRIVALUMAI

1 Pasvėrus po tris pakuotes kiekvieno iš tirtų mėginių, paaiškėjo, kad jų tikrasis svoris toks, koks buvo deklaruotas ir tarp pakuočių nesiskyrė (didžiausias skirtumas buvo 0,7 proc.), išskyrus Lenkijoje pirktą BIO VILLAGE kavą, kuriai svorio skirtumas tarp pakuočių buvo maždaug 1,6%.

2 Teigiami rezultatai gauti tiriant trijų iš keturių tirtų sunkiųjų metalų – arseno, kadmio ir gyvsidabrio – likučius.

Gyvsidabrio tirtose kavose buvo nedideli kiekiai. Taip pat vertinant kokybę galima nepaisyti nustatytų arseno ir kadmio kiekių. Tai yra kiekiai, kurie neturi įtakos mūsų sveikatai.

3 Pesticidų likučių kavos mėginiuose tyrimai davė gerų rezultatų. Teigiamo, kad tirtuose mėginiuose buvo aptikta tik keletas iš 502 pesticidų (augalų apsaugos produktų, kurie potencialiai gali būti naudojami pasėliams). Ir tai buvo kiekiais, neviršijančiais didžiausios leistinos normos, išskyrus ditiokarbamatų, apie kuriuos plačiau rašėme tyrimų rezultatų aprašyme.

4 Daugumos kavos kokybė juslinio testo metu buvo įvertinta nuo geros iki labai geros.

Sensorinio profiliavimo tyrime (QDA) komisijos nariai kavos skonio ir aromato profilį įvertino balais nuo 0 iki 10. Galutiniame vertinime buvo atsižvelgta į net 15 kavą apibūdinančių parametrų, tokių kaip skonis (pvz., intensyvus, rūgštus, kartaus), aromatas (pvz., malonus, vaisinis arba šokoladinis) ir kiekvieno mėginio išvaizda (pvz., spalva). Kiekvienam mėginiui buvo suteiktas bendras jausmų kokybės balas. Šis balas buvo didesnis nei 4 beveik visiems mėginiams, o tai vertinama kaip gera ir labai gera juslinio tyrimo kokybė. Aukščiausią įvertinimą (7,3) gavo KIMBO Aroma Gold iš Lenkijos rinkos.

5 Pagal tyrime priimtus kriterijus didžiausias galutinis kavos kokybės balas yra penki (5). Balas, lygus pusei maksimalaus balo arba didesnis už jį, rodo gerą patikrintos kavos kokybę. Dauguma ištirtų kavos rūšių gavo teigiamą galutinį balą. Aukščiausias balas iš visų tirtų kavų atiteko DALLMAYR Classic iš Latvijos rinkos (galutinis balas 4,0), o iš Lenkijos rinkos KIMBO Aroma Gold (4,0).

KLAUSTUKAI

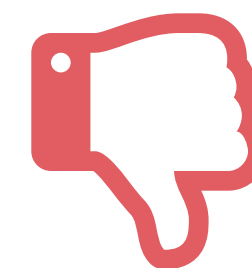
1 Visuose tirtuose mėginiuose aptikta nedidelių ditiokarbamatų, kurie yra kovos su grybais ir augalų ligomis vaistai, likučiai. Kadangi jie buvo aptikti visuose mėginiuose, tikėtina, kad mūsų tyrimai nustatė tik šių endogeninių sieros turinčių medžiagų kiekius, o ne likučius, susidariusius dėl faktinio ditiokarbamato fungicidų naudojimo. Norint gauti patikimą atsakymą apie aptiktų likučių šaltinį, reikėtų atlikti papildomus tyrimus.

Kas svarbu, atsižvelgiant į didžiausią leistiną lygį ir tyrimų rezultatų neapibrėžtumą, oficialia prasme tirti mėginiai neviršijo leistinų ribų.

TRŪKUMAI

1 Išbandytose kavose buvo švino likučių. Penkiuose mėginiuose likutinio švino buvo daug daugiau nei likusiose kavos rūšyse. Tai buvo: DALLMAYR Classic ir TCHIBO Family iš Lietuvos rinkos, LAVAZZA Quality Oro iš Latvijos, KIMBO Aroma Gold ir MOVENPICK Der Himmlische iš Vokietijos rinkos. Tai sumažino jų balą (taškai nebuvo skirti už švino lygį). Nors švino atveju nėra jokių požymių, kad būtų viršytas saugos lygis, likutinis švino kiekis gali būti svarbus kavos pasirinkimo kriterijus vartotojų požiūriu.

2 Be visuose mėginiuose esančių ditiokarbamato likučių, tyrime aptikta ir kitų pesticidų likučių, nors ir neviršijančių didžiausių leistinų kiekių, ty ciprokonazolo (fungicido) Pauling Classic kavoje ir Cyproconazole, Flutriafol ir Triadimenol (fungicidų) Tchibo

Exclusive Original. kavos iš Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos, dėl ko sumažėjo jų balas.

3 Deja, kavose, parduodamose kaip „eko“, „bio“ ar „ekologiška“, taip pat buvo sunkiųjų metalų ir pesticidų likučių. Šie likučiai neviršija didžiausių leistinų kiekių, tačiau dėl jų kyla abejonių dėl šių produktų biologinio grynumo. Du iš jų, tai yra Lietuvos rinkos NATURELA ir Latvijos ICA I LOVE ECO Elegant, gavo žemiausius kokybės įvertinimus tarp savo šalių kavos.

4 Laikėme, kad galutinis balas, lygus pusei maksimalaus balo arba didesnis, yra teigiamos kavos kokybės rodiklis. Galutinis keturių produktų balas yra žemiau šio lygio. Tai: NATURELLA (galutinis balas 2,3) ir PAULIG Classic (2,4) iš Lietuvos ir ICA I LOVE ECO Elegant (2,0) ir PAULIG Classic (2,2) iš Latvijos rinkos.

Kavos kokybės reitingas

Prekės iš Lenkijos rinkos

		Pavadinimas, gamintojas, pakuotės svoris	Pakuotės kaina pirkimo šalies valiuta / kaina už kg kavos eurai	Juslinis kokybės profilio įvertinimas	Iš viso fenolinių junginiai	Švino likučiai	Pesticidų skaičius	Galutinis kokybės rodiklis
				50% galutinio tarifo	30% galutinio tarifo	10% galutinio tarifo	10% galutinio tarifo	
1		KIMBO Aroma Gold, KIMBO S.p.A., 250g	20,29 PLN / 17,45 euro	*****	**	*****	*****	4,00
2		JACOBS Kronung, JACOBS DOUWE EGBERTS, 500g	19,99 PLN / 8,6 euro	***	*****	***	*****	3,80
3		DALLMAYR Prodomo, ALOIS DALLMAYR, 500g	24,99 PLN / 10,74 euro	***	*****	*****	*****	3,70
4		DALLMAYR Classic, ALOIS DALLMAYR, 500g	19,99 PLN / 8,6 euro	***	*****	*****	*****	3,60
5		MOVENPICK Der Himmlische, J.J.DARBOVEN GmbH & Co, 500g	24,98 PLN / 10,74 euro	***	*****	*****	*****	3,60
6		LAVAZZA Quality Oro, LUIGI LAVAZZA S.p.A., 250g	17,89 PLN / 15,39 euro	*****	***	*	*****	3,50
7		TCHIBO Exclusive Original, TCHIBO GmbH, 500g	22,99 PLN / 9,89 euro	***	***	*****	****	3,30
8		WOSEBA, P.P.U.H. WOSEBA Sp. z o.o., 500g	13 PLN / 5,59 euro	***	***	*****	*****	3,30
9		BIO VILLAGE, SCAMARK POLSKA Sp. z o.o., 250g	13,99 PLN / 12,03 euro	***	***	*****	*****	3,30
10		SATI BIO, CAFE SATI POLSKA Sp. z o.o., 250g	16,25 PLN / 13,98 euro	***	***	*****	*****	3,30
11		IKEA PATAR Mellan Rostat Caffè, IKEA FOOD SERVICES AB, 500g	24,99 PLN / 10,75 euro	**	*****	*****	*****	3,20
12		MK CAFE Premium, STRAUSS CAFE POLAND Sp. z o.o., 500g	16,66 PLN / 7,16 euro	**	*****	*****	*****	3,10
13		TCHIBO Family, TCHIBO GmbH, 500g	13,99 PLN / 6,02 euro	**	*****	***	*****	3,00

Prekės iš Lietuvos rinkos

	Pavadinimas, gamintojas, pakuotės svoris	Pakuotės kaina pirkimo šalies valiuta / kaina už kg kavos eurai	Jusinis koky- bės profilio įvertinimas	Iš viso fenolinių junginių	Švino likučiai	Pesticidų skaičius	Galutinis kokybės rodiklis
			50% galu- tinio tarifo	30% galu- tinio tarifo	10% galu- tinio tarifo	10% galu- tinio tarifo	
1	 JACOBS Kronung, JACOBS DOUWE EGBERTS, 500g	4,99 euro / 9,98 euro	***	*****	***	*****	3,80
2	 TCHIBO Exclusive Original, TCHIBO GmbH, 500g	4,49 euro / 8,98 euro	****	***	****	*****	3,80
3	 MOVENPICK Der Himmlische, J.J.DARBOVEN GmbH & Co, 500g	4,95 euro / 9,9 euro	***	****	*****	*****	3,70
4	 DALLMAYR Prodomo, ALOIS DALLMAYR, 500g	5,95 euro / 11,9 euro	***	****	****	*****	3,60
5	 MERRILD, Luigi Lavazza S.p.A., 400g	6,99 euro / 17,48 euro	***	****	****	*****	3,60
6	 KIMBO Aroma Gold, KIMBO S.p.A., 250g	4,75 euro / 19 euro	****	**	***	*****	3,40
7	 DALLMAYR Classic, ALOIS DALLMAYR, 500g	5,99 euro / 11,98 euro	***	****	—	*****	3,20
8	 LAVAZZA Quality Oro, LUIGI LAVAZZA S.p.A., 250g	5,49 euro / 21,96 euro	***	***	*	*****	3,00
9	 TCHIBO Family, TCHIBO GmbH, 250g	2,94 euro / 11,76 euro	**	****	—	*****	2,70
10	 PAULIG Classic, GUSTAV PAULIG Ltd, 500g	5,15 euro / 10,3 euro	*	****	***	****	2,40
11	 NATURELA, UAB „FOKSAS“, 500g	8,99 euro / 17,98 euro	—	*****	***	*****	2,30

Prekės iš Latvijos rinkos

	Pavadinimas, gamintojas, pakuotės svoris	Pakuotės kaina pirkimo šalies valiuta / kaina už kg kavos eurai	Jusinis koky- bės profilio įvertinimas	Iš viso fenolinių junginių	Švino likučiai	Pesticidų skaičius	Galutinis kokybės rodiklis
			50% galu- tinio tarifo	30% galu- tinio tarifo	10% galu- tinio tarifo	10% galu- tinio tarifo	
1	 DALLMAYR Classic, ALOIS DALLMAYR, 500g	6,19 euro / 12,38 euro	***	*****	*****	*****	4,00
2	 DALLMAYR Prodomo, ALOIS DALLMAYR, 500g	6,09 euro / 12,18 euro	***	****	****	*****	3,60
3	 JACOBS Kronung, JACOBS DOUWE EGBERTS, 500g	5,75 euro / 11,5 euro	***	****	****	*****	3,60
4	 MOVENPICK Der Himmlische, J.J.DARBOVEN GmbH & Co, 500g	7,13 euro / 14,26 euro	***	****	****	*****	3,60
5	 ICA I LOVE ECO Intensive, ICA AB, 450g	6,19 euro / 13,76 euro	***	***	****	*****	3,30
6	 LAVAZZA Quality Oro, LUIGI LAVAZZA S.p.A., 500g	10,99 euro / 21,98 euro	***	****	—	*****	3,20
7	 MERRILD IN-CUP, Luigi Lavazza S.p.A., 500g	6,25 euro / 12,5 euro	**	****	****	*****	3,10
8	 TCHIBO Exclusive Original, TCHIBO GmbH, 500g	4,59 euro / 9,18 euro	***	***	****	**	3,00
9	 PAULIG Classic, GUSTAV PAULIG Ltd, 500g	5,15 euro / 10,3 euro	*	***	****	****	2,20
10	 ICA I LOVE ECO Elegant, ICA AB, 450g	6,19 euro / 13,76 euro	—	****	***	*****	2,00

Prekės iš Vokietijos rinkos

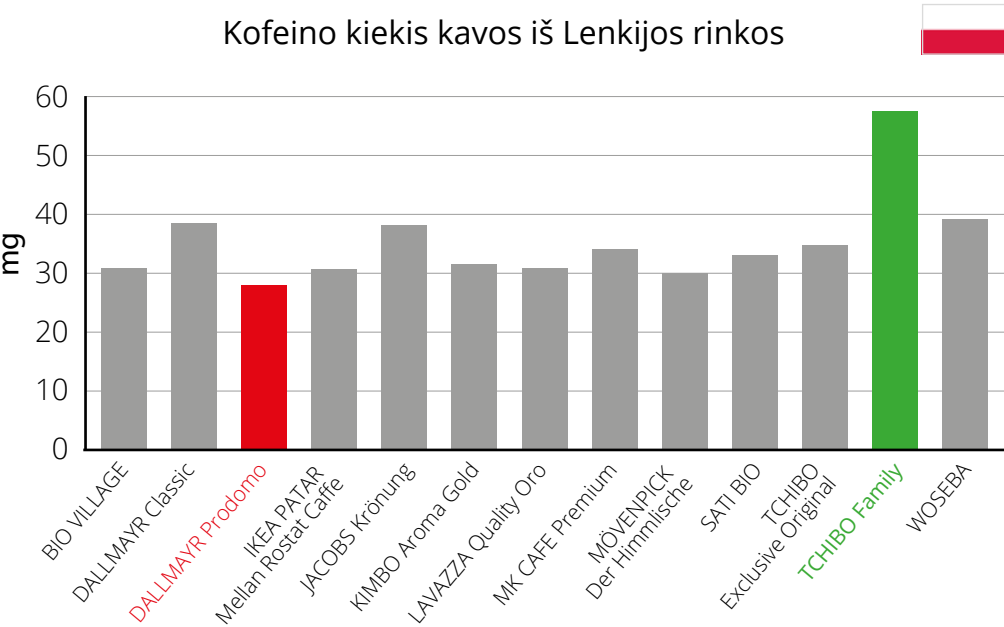
	Pavadinimas, gamintojas, pakuotės svoris	Pakuotės kaina pirkimo šalies valiuta / kaina už kg kavos eurai	Juslinis kokybės profilio įvertinimas	Iš viso fenolinių junginių	Švino likučiai	Pesticidų skaičius	Galutinis kokybės rodiklis
			50% galutinio tarifo	30% galutinio tarifo	10% galutinio tarifo	10% galutinio tarifo	
1	 DALLMAYR Classic, ALOIS DALLMAYR, 500g	6,59 euro / 13,18 euro	***	****	****	*****	3,60
2	 DALLMAYR Prodomo, ALOIS DALLMAYR, 500g	3,88 euro / 7,76 euro	***	****	***	*****	3,50
3	 JACOBS Kronung, JACOBS DOUWE EGBERTS, 250g	6,49 euro / 25,96 euro	***	****	**	*****	3,40
4	 LAVAZZA Quality Oro, LUIGI LAVAZZA S.p.A., 250g	4,99 euro / 19,96 euro	***	***	****	*****	3,30
5	 MOVENPICK Der Himmlische, J.J.DARBOVEN GmbH & Co, 500g	6,99 euro / 13,98 euro	***	****	—	*****	3,20
6	 KIMBO Aroma Gold, KIMBO S.p.A., 250g	7,73 euro / 30,92 euro	****	**	—	*****	3,10

Bonusas – kiek kofeino yra mūsų kavoje?

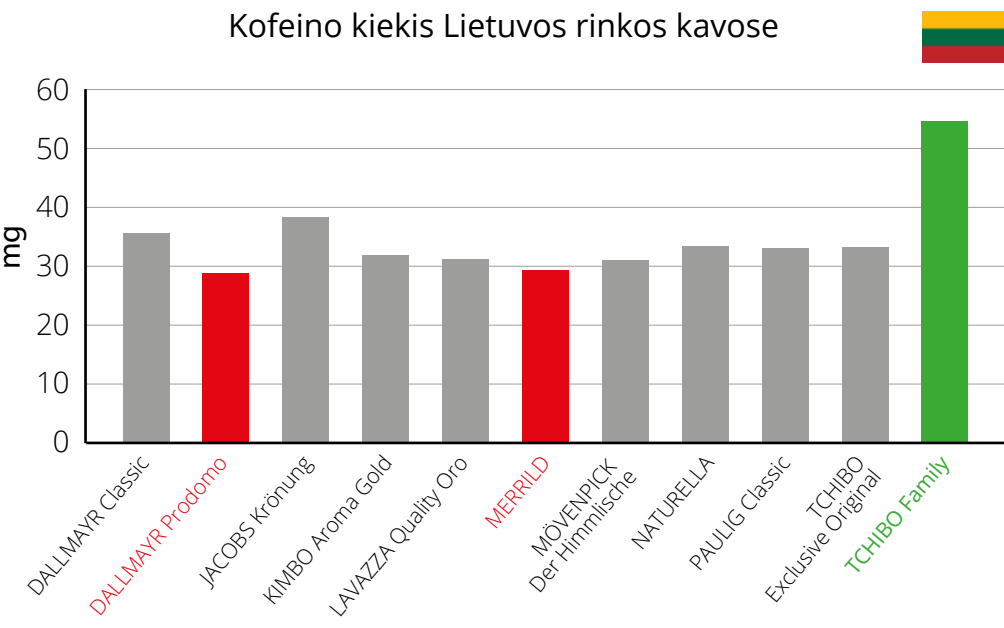
Norime žinoti, kuri kava „suteikia didžiausią žvalumo pliūpsnį“?

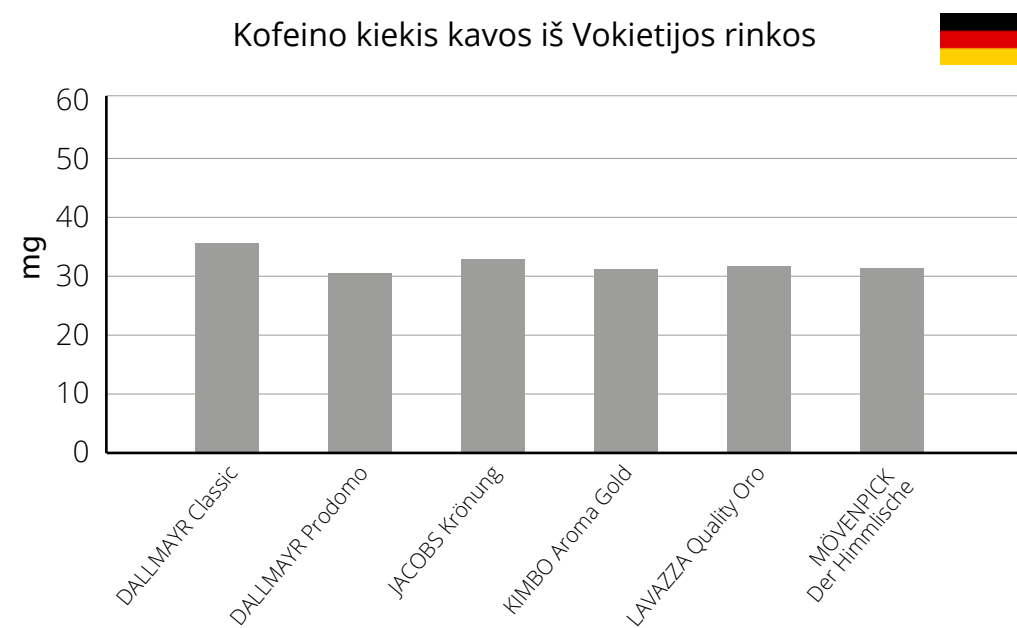
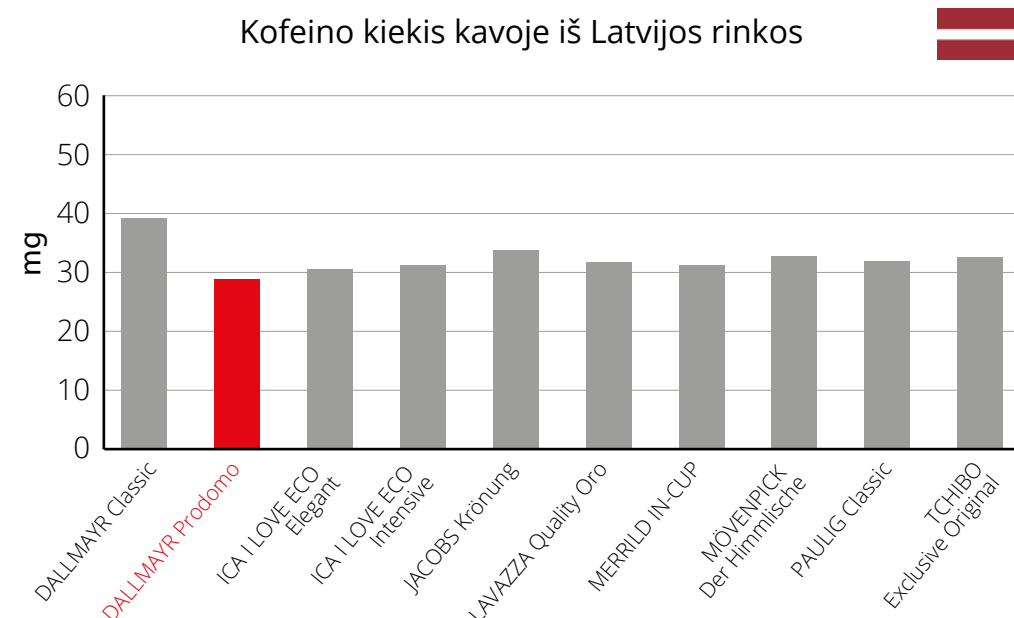
Susipažinkite su diagrama, kurioje yra parodytas tikrasis kofeino kiekis ištirtoje kavoje.

turinį kofeino aukščiau 50 mg per puodelis

turinį kofeino mažiau nei 30 mg už puodelį

3. Dviguba kokybė

Daugelio naujųjų Europos Sąjungos valstybių vartotojai yra įsitikinę, kad pasaulinės korporacijos jų rinkoms tiekia prastesnės kokybės prekes. Siekdami, kad dvigubos prekių kokybės klausimas skirtingose Europos rinkose nebeliktų tik mūsų, vartotojų, asmeninių pokalbių tema, nagrinėjome, ar dvigubos kokybės klausimas yra aktualus kavai.

Tirti produktai

Bendroje Europos rinkoje daugelis gaminių parduodami su tuo pačiu prekės ženklu/pavadinimu. Jei pavadinimas ir pakuotė atrodo vienodi, vartotojas tikisi pakuotėje rasti lygiai tą patį produktą, kurį žino iš kitos rinkos, ir pagal tai priima sprendimą dėl pirkimo.

Vartotojai Lietuvoje, Latvijoje ir Lenkijoje dažniausiai lygina savo perkamus produktus su to paties prekės ženklo prekėmis, esančiais Vokietijos rinkoje. Dėl šios priežasties produktai tyrimui buvo atrinkti patikrinus, kurios kavos buvo populiariausios ir prieinamos Vokietijoje bei šalyse, kuriose veikia mūsų vartotojų organizacijos.

Penki iš jų buvo prieinami visose keturiose rinkose, kurioms taikomas tyrimas. Tai: Dallmayr Prodomo, Dallmayr Classic, Jacobs Kronung, Lavazza Quality Oro ir Movenpick Der Himmlische. Be to, į tyrimą įtraukėme KIMBO Aroma Gold, kuri yra parduodama trijose rinkose, įskaitant Vokietijos rinką.

Viso ištyrėme šešių skirtingų markių maltos kavos dvigubą kokybę (iš viso buvo išbandyti 23 mėginiai).

Ką ir kaip tikrinome?

Ankstesnėje ataskaitos dalyje aprašyti kokybės testai buvo papildyti šiais tyrimais:

- Ekspertų komisija įvertino ištirtų kavos rūšių pakuotes ir prekės ženklo pristatymo būdą. Buvo siekiama patikrinti, ar skirtingose rinkose tuo pačiu pavadinimu parduodamos kavos pakuotės ir etiketės yra vienodos.
- Atlikdami daugkartinį palyginimo testą, ekspertai taip pat lygino skirtingų rinkų to paties prekės ženklo sausos maltos kavos išvaizdą ir kvapą.
- Laboratorinius cheminius tyrimus papildėme aptiktų pesticidų ir sunkiųjų metalų kiekio skirtumų analize, priklausomai nuo pirkimo šalies.
- Nustatydami polifenolinių junginių kiekį kavoje, patikrinome, ar nėra aptiktų šių medžiagų kiekio skirtumų priklausomai nuo pirkimo šalies.
- Taip pat buvo lyginami kiekvieno prekės ženklo jusliniai rezultatai pagal kavos pirkimo šalį.

Tyrimų rezultatai

Ekspertai nusprendė, kad nėra vienos rinkos, kurioje kavos pakuotės visada skirtųsi nuo kitų rinkų. Nepaisant nedidelių pakuočių dizaino skirtumų, vartotojų požiūriu, skirtingose rinkose parduodami to paties prekės ženklo produktai gali būti traktuojami kaip ta pati prekė. Todėl vartotojai gali tikėtis identiško tikrintų gaminių turinio, neatsižvelgiant į šalį, kurioje jie buvo įsigyti.

Todėl buvo tikslinga patikrinti, ar dvigubos kokybės problema yra susijusi su pasirinktais produktais.

Dvigubos produktų, parduodamų skirtingose rinkose su tuo pačiu prekės ženklu, kokybės įrodymai gali būti:

- žymiai kitokia/prastesnė Lietuvoje, Latvijoje ir Lenkijoje perkamų produktų kokybė, palyginti su perkamais referencinėje Vokietijos rinkoje, arba
- skirtingose rinkose parduodamų to paties prekės ženklo gaminių skirtingos kokybės su aiškiai prastesnės (arba aukštesnės) kokybės tendencija pasirinktoje (-se) rinkoje (-ose) – kitoje nei referencinė Vokietijos rinka.

Sausos kavos išvaizda

Ištirtose kavos rūšyse sausos kavos išvaizdos ir malimo laipsnio skirtumų, priklausomai nuo šalies, nebuvo. Sausos kavos išvaizda nerodo dvigubos bandytų produktų kokybės.

Sausos kavos aromatas

Kalbant apie sausos kavos aromatą, tik dviejų prekių ženklų, t.y. DALLMAYR Prodomo ir MOVENPICK Der Himmlische, to paties prekės ženklo produktai iš skirtingų rinkų nesiskyrė. Tačiau DALLMAYR Classic, JACOBS Kronung ir KIMBO AromaGold kavose Vokietijos rinkos kavos aromatas buvo intensyvesnis nei kitų rinkų kavos.

Švino likučiai

To paties prekės ženklo kavos mėginiuose iš skirtingų šalių švino likučių kiekis skyrėsi nuo kelių iki daugiau nei dešimties kartų. Atkreipiame dėmesį į šviną, nes jis į mūsų organizmą patenka iš įvairių šaltinių (oro, vandens, maisto), nusėda organizme ir gali sukelti daugybę pavojingų ligų. Tačiau pastebėti skirtumai nepatvirtina tezės, kad gamintojai naudoja dvigubą kokybę.

Pesticidų likučiai

Ditiokarbamato likučių – vienintelės pesticidinės medžiagos, aptiktos visuose mėginiuose – lygis skyrėsi priklausomai nuo pirkimo šalies. Tačiau mes neradome šių skirtumų tendencijų, kurios rodytų dvigubą kokybės problemą.

Fenolinių junginių kiekis

Lygindami to paties prekės ženklo produktus, įsigytus skirtingose rinkose, nustatėme, kad JACOBS Kronung ir LAVAZZA Qualita Oro kavos fenolio kiekis labai skyrėsi priklausomai nuo pirkimo šalies. Kitų mėginių skirtumai buvo nedideli. Tuo pačiu metu nėra pagrindo aptikti skirtumus priskirti dvigubos kokybės kategorijai, nes nebuvo pastebėta vienos aiškos tendencijos.

Juslinės kokybės vertinimas

Vertinant daugkartinio Vokietijos ir Baltijos šalių rinkų kavos palyginimo metodu, buvo svarbūs jusliniai požymiai: kavos aromato intensyvumas, kartaus skonio, rūgštaus skonio ir kavos skonio intensyvumas. Apskritai šių pokyčių kryptis rodė mažesnį Baltijos šalių kavos aromato ir skonio

intensyvumą, kartaus ir rūgštaus skonio, lyginant su Vokietijos rinkos kava. Tačiau kavos virimo aromato ir skonio intensyvumo vertinimo skirtumai buvo labai nedideli (2-3 balai 9 laipsnių skalėje).

Ekspertų teigimu, kava iš Vokietijos rinkos nebuvo kokybiškesnė lyginant su Baltijos šalių kavomis. Verta paminėti, kad aukščiausiais balais vieno prekės ženklo viduje buvo įvertintos dvi kavos iš Lietuvos (DALLMAYR Prodomo ir Classic), Latvijos (JACOBS Kronung ir MOVENPICK) bei Lenkijos rinkos (KIMBO ir LAVAZZA). Šie rezultatai nerodo dvigubos kokybės problemos.

Ar ta pati kava skiriasi? Galutinis kokybės įvertinimas

Lentelėje pateikiami šešių kavos prekių ženklų galutinio kokybės vertinimo rezultatai, kurie buvo ištirti dėl galimo skirtingų standartų naudojimo, priklausomai nuo rinkos, kurioje kava yra parduodama.

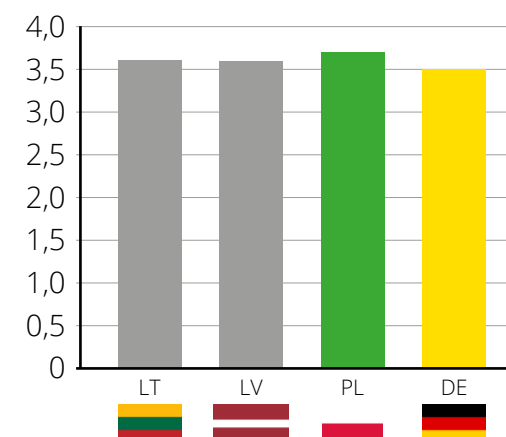
Produkto ženklas	Galutinis kokybės rodiklis			
	Produktai iš Lietuvos rinkos	Produktai iš Latvijos rinkos	Produktai iš Lenkijos rinkos	Produktai iš Vokietijos rinkos
Dallmayr Prodomo	3,6	3,6	3,7	3,5
Dallmayr Classic	3,2	4,0	3,6	3,6
Jacobs Krönung	3,8	3,6	3,8	3,4
Kimbo Aroma Gold	3,4	—	4,0	3,1
Lavazza Qualita Oro	3,0	3,2	3,5	3,3
Mövenpick Der Himmlische	3,7	3,6	3,6	3,2

kavos su aukščiausiu įvertinimu tam tikrame prekės ženkle

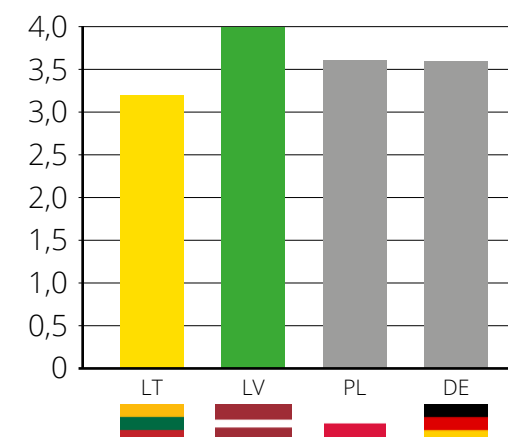
žemiausią įvertinimą turinti kava tam tikrame prekės ženkle

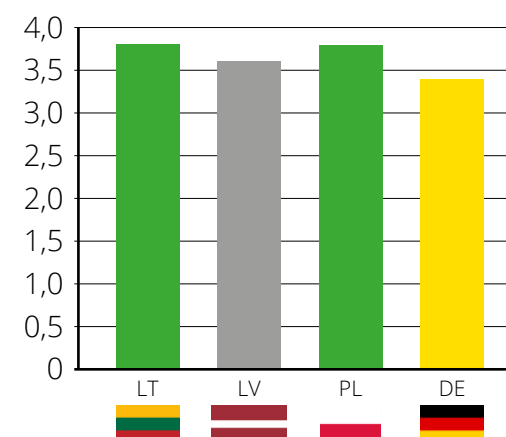
Dallmayr Prodomo

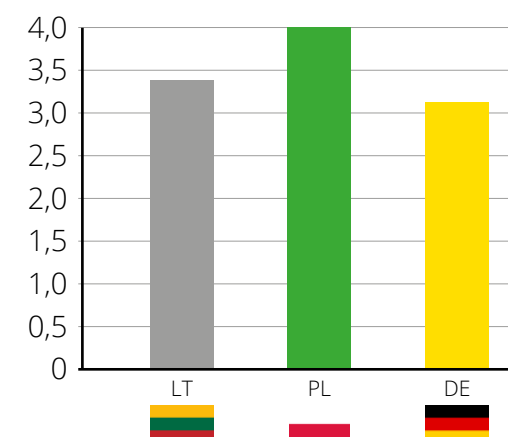
Dallmayr Classic

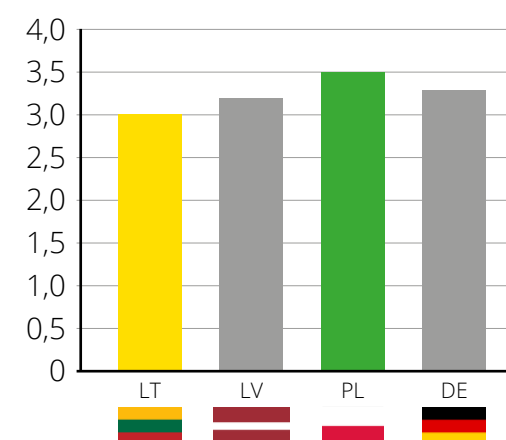
Jacobs Krönung

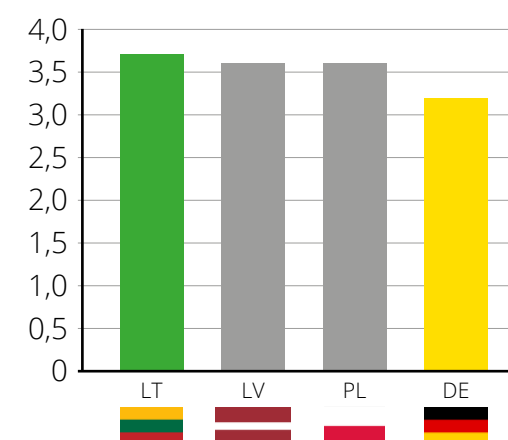
Kimbo Aroma Gold

Lavazza Qualita Oro

Mövenpick Der Himmlische

Apibendrinkime

Įvertinus aukščiausius balus surinkusių produktų skaičių viename prekės ženkle, geriausios buvo Lenkijos rinkoje įsigytos kavos, o prasčiausiai – Vokietijos rinkoje įsigytos kavos – keturios iš šešių įvertintos prasčiausiai. Galutiniam rezultatui įtakos turėjo likutinis švino lygis.

Švinas atsiranda aplinkoje, kurį žmonės ir augalai pasiima iš dirvožemio, vandens ir oro. Nežinome, kokio lygio poveikį žmogui turi visi galimi taršos šaltiniai (pesticidai, sunkieji metalai), tačiau žinome, kad švinas, kurio likučių buvo aptikta mėginiuose, yra toksiškas ir kaupiasi mūsų organizme. ir kad didelis jo kiekis gali sukelti įvairias ligas. Štai kodėl taip pat atkreipiame vartotojų dėmesį į švino likučius kavoje.

Dabartiniuose Europos Sąjungos teisės aktuose dėl maisto teršalų didžiausi leistini švino kiekiai nustatyti tik nedaugeliui produktų grupių, tarp kurių kavos nėra.

Raginame valdžios institucijas pradėti visapusišką vartotojų poveikio toksiškų teršalų ir nepageidaujamų maiste esančių medžiagų vertinimą. Mūsų organizacijos taip pat pasisako už didžiausių švino ir kitų sunkiųjų metalų kiekių nustatymą didesniai nei dabar maisto produktų asortimentui, įskaitant kavą. Tai būtina siekiant pagerinti mūsų saugumą.

Ataskaitos rengimo autoriai

Lenkijos Vartotojų fondas – dinamiškai besivystanti nevyriausybinių organizacijų, įkurta 2013 metais ir vos per kelerius metus išaugusi į vieną pagrindinių vartotojų organizacijų šalyje. Esame žmonių grupė, kuriai rūpi padėti vartotojams. Mūsų programa - „Vartotojų testas“ pristato nepriklausomų produktų testų rezultatus ir siekia padėti vartotojams pagrįstai pasirinkti prekes (ją rasite testy.konsumenci.org). Tinklapis porady.konsumenci.org leidžia vos per kelias minutes rasti atsakymus į problemas, susijusias su įsigytais produktais. Verslininkams parengėme vartotojų teisės kursą (szkolenia.konsumenci.org). Fondas yra projekto „Tas pats arba kitoks“ vadovas.

Lietuvos Nacionalinė Vartotojų Konfederacija – skėtinė vartotojų organizacija, www.vartotojai.eu www.vartotojai.eu, įkurta 2003 m. Konsultuoja vartotojus, atstovauja juos teismuose. Svetainės www.vartotojuskundai.lt pagalba atstovaujame vartotojams sprendžiant jų skundus santykiuose su įmonėmis ir valstybinėmis priežiūros institucijomis. NVK yra ANEC narė.

Latvijos nacionalinė vartotojų apsaugos asociacija, įkurta 1999 m., koordinuoja 10 regioninių organizacijų tinklą; pagrindinė veikla: alternatyvus ginčų sprendimas, vartotojų švietimas ir informavimas. LPIAA yra BEUC ir ANEC narė ir atstovaujama ECCG bei EESRK.

Sodininkystės tyrimų institutas Skierniewice, Lenkija yra vyriausybinių mokslinių tyrimų ir plėtros organizacija. Kelios instituto laboratorijos turi ISO/IEC 17025 ir/arba GLP sertifikatus ir atlieka analizę (pesticidų likučių, sunkiųjų metalų, nitritų ir nitratų bei mikotoksinių).

„Same but different” project has received funding from the European Union’s Consumer Programme under grant agreement No 951689.

